



LAPPEENRANNAN KAUPUNKI



# Varhaiskasvatuksen palveluohjauskäsikirja

Kasvatus- ja opetuslautakunta 13.6.2016



Päiväys  
9.6.2016 15:01

## Sisällys

1. Palveluohjauskäsikirjan tarkoitus.....	3
2. Asiakaspalvelu .....	3
3. Välitön viestintä .....	4
4. Varhaiskasvatuksesta .....	4
5. Lapsen subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus .....	4
5.1 Varhaiskasvatuspaikan järjestämisaika 4 kuukautta tai 2 viikkoa.....	5
5.2 Isyyysvapaa .....	6
5.3 Varhaiskasvatusoikeus lapsella enintään 20 h viikossa .....	6
5.4 Varhaiskasvatuksen järjestäminen lapsille, joille haetaan laajempaa oikeutta kuin 20 tuntia viikossa.....	7
5.5 Varhaiskasvatuksen järjestäminen lapsille, joilla on oikeus yli 20 tuntiin viikossa .....	8
5.6 Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut.....	8
6. Lasten hoidon vaihtoehdot, tukijärjestelmät sekä kunnan järjestämä varhaiskasvatus .....	9
6.1 Yksityinen perhepäivähoito .....	10
7. Varhaiskasvatuspalvelut Lappeenrannassa .....	10
7.1 Varhaiskasvatusyksiköiden aukioloajat .....	10
7.2 Vuorohoidon järjestämisen periaatteet .....	11
7.3 Hoitoaikojen ilmoittaminen .....	12
7.4 Sairaana lapsen palaaminen varhaiskasvatukseen.....	12
7.5 Kolmiportainen tuki varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa .....	12
7.6 Varhaiskasvatuksen Wilma .....	13
8. Esiopetus .....	13
8.1 Esiopetuksen järjestäminen Lappeenrannassa .....	13
8.2 Esiopetusaika .....	13
8.3 Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus.....	14
9. Varhaiskasvatushakemusten käsittely ja paikan järjestäminen .....	14
9.1 Varhaiskasvatuspaikan järjestäminen .....	15
9.2 Varhaiskasvatuspäätöksen alkamispäivämäärä ja varhaiskasvatuslaajuus .....	15
9.3 Effican muistilappu .....	15

9.4 Varhaiskasvatuspaikkaan liittyvät järjestelyt yli palvelualue rajojen .....	16
9.5 Vieraspaiikkakuntalaisen lapsen ottaminen varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen ....	16
9.6 Varhaiskasvatuspaikan irtisanominen .....	16
10. Ateriat varhaiskasvatuksen aikana sekä vuorohoidossa .....	16
11. Poikkeavat aukioloajat .....	17
11.1 Kesäkeskeytys ja kesätoiminta.....	17
11.2 Päiväkodin suunnittelupäivä .....	17
12. Palvelun järjestäminen kunnallisessa perhepäivähoidossa, ostopalveluna sekä avoimet varhaiskasvatuspalvelut.....	17
12.1 Kunnallinen perhepäivähoito .....	17
12.2 Ostopalvelupäiväkodit .....	19
12.3 Avoimet varhaiskasvatuspalvelut (avoin päiväkotiki ja leikkikerhot).....	20
13. Asiakaspalaute ja sen käsittely .....	21
<b>LIITE 1 VARHAISKASVATUSPAIKAN IRTISANOMINEN JA UUELLEEN HAKEMINEN ...</b>	<b>22</b>

## **1. Palveluohjaukäsikirjan tarkoitus**

Varhaiskasvatuksen palveluohjauksen käsikirja on laadittu Lappeenrannan kaupungin kasvatus- ja opetustoimen valtuustokaudelle 2013–2016 tehtyjen strategisten linjausten perusteella. Strategiaan on kirjattu varhaiskasvatuksen vastualueen osalta seuraavat tavoitteet: palveluohjauksen kehittäminen, hoitotakuu, palveluohjaus on systemaattista, laajennettua hoitoa on tarjolla riittävästi.

Näistä lähtökohdista sekä käytännöstä nousseiden tarpeiden myötä on pyritty laatimaan yhdenmukainen ohjeistus sekä kuntalaisten että varhaiskasvatuksen esimiesten käyttöön, jotta varhaiskasvatuksen vastualueella voidaan tarjota systemaattista ja tasalaatuista palveluohjausta.

Palveluohjaus on työtapana, jossa keskeistä on taito luoda hyvät suhteet kaikkien toimijoiden välille ja viedä asiakkaan asioita eteenpäin. Hyvä palveluohjaus ilmenee erityisesti viranomaisten keskinäisenä toimintana, jossa asiakas on pääosassa. Ihmisten keskinäisessä vuorovaikutuksessa on kyse oppimisesta ja yhdessä oivaltamisesta.<sup>1</sup> Vuorovaikutusosaaminen on varhaiskasvatuksen keskeinen osaamisalue, jota myös palveluohjaus parhaimmillaan nykyajan työtapana edustaa. Palveluohjauksella pyritään huomioimaan asiakkaan etu sekä kunkin asiakkaan tarpeet. Palveluohjaus on yksilökohtaista neuvontaa ja ohjausta sekä työote.

Palveluohjaukäsikirja sisältää tietoa sekä ohjeistusta Lappeenrannan kaupungin järjestämän varhaiskasvatuksen, esiopetuksen sekä avointen varhaiskasvatuspalveluiden osalta.

## **2. Asiakaspalvelu**

Varhaiskasvatuspaikkaa hakevien sekä varhaiskasvatuksen asiakkaina olevien perheiden palveluohjaus on ennen kaikkea hyvää asiakaspalvelua. Hyvän asiakaspalvelun ominaisuuksia on nopeus, henkilökohtaisuus ja tehokkuus. Hyvä asiakaspalvelija haluaa kuunnella sekä ymmärtää asiakkaan tarpeita ja on ystävällinen ja ammattitaitoinen.

---

<sup>1</sup> Suominen, S. & Tuominen, M. 2007; 5-6 Palveluohjaus itsenäiseen elämään

### 3. Välitön viestintä

Suora ja välitön viestintä kohdistaa viestinnän suoraan kohteelleen oli se sitten kaupungin asukas, asiakas tai kaupunkikonsernin työntekijä. Jokainen työntekijä toimii kaupunkikonsernin palvelu- ja markkinointiviestijänä vastatessaan puhelimeen ja antaessaan henkilökohtaista neuvontaa, työskennellessään jossakin toimipisteessä tai kirjoittaessaan esimerkiksi kirjettä tai sähköpostia kuntalaiselle tai muulle palvelun kohteena olevalle taholle.

Suoralla, välittömällä viestinnällä annetaan kasvatusta kaupunkikonsernin toiminnalle ja työntekijöille. Kuntalaisen tai muun palvelun saajan kokemuksella kohtaamisestaan kaupunkikonsernin edustajan/työntekijän kanssa on keskeinen merkitys koko kaupungista syntyvälle mielikuvulle. Palvelualttius, ystävällinen ja kohtelias suhtautuminen ovat avaintekijöitä välittömässä palveluviestinnässä, oli kyse sitten sisäisistä tai ulkoisista asiakkaista.<sup>2</sup>

### 4. Varhaiskasvatuksesta

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Lisätietoja opetus- ja kulttuuriministeriön sivuilta:

<http://okm.fi/OPM/Koulutus/varhaiskasvatus/?lang=fi>

### 5. Lapsen subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus

Varhaiskasvatuslain 11 a §:ssä on määritelty lapsen subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen. 1.8.2016 alkaen kunnan on huolehdittava siitä, että lapsi ennen perusopetuslaissa tarkoitetun oppivelvollisuuden alkamista saa varhaiskasvatusta 20 tuntia viikossa kunnan järjestämässä paikassa sen ajan päätyttyä, jolta voidaan suorittaa sairausvakuutuslaissa tarkoitettua äitiys- ja vanhempainrahaa tai osittaista vanhempainrahaa. Varhaiskasvatusta ei kuitenkaan ole järjestettävä aikana, jolta voidaan suorittaa sairausvakuutuslain 9 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettua äitiys- ja vanhempainrahakauden ulkopuolella maksettavaa isyysrahaa.

---

<sup>2</sup> <http://www.lappeenranta.fi/fi/Palvelut/Paatoksenteko-ja-talous/Viestinta/Viestintaohje/Viestinnan-valineet>

Edellä säädetystä poiketen varhaiskasvatusta on järjestettävä kokopäiväisesti, jos lapsen vanhemmat tai muut huoltajat työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitetulla tavalla työskentelevät kokoaikaisesti taikka opiskelevat, toimivat yrittäjänä tai ovat omassa työssä päätoimisesti. Edellä mainitun tilanteen päätyttyä varhaiskasvatusta on edelleen järjestettävä tämän momentin mukaisesti kahden kuukauden ajan, paitsi jos lapsen vanhempi tai muu huoltaja jää kotiin hoitamaan perheessä asuvaa muuta lasta tai jää eläkkeelle.

Lapsella on lisäksi oikeus 1 momentissa säädettyä laajempaan varhaiskasvatukseen siinä laajuudessa kuin se on tarpeellista lapsen vanhemman tai muun huoltajan osa-aikaisen tai väliaikaisen työssäkäynnin, työllistymistä edistävään palveluun osallistumisen, kuntoutuksen tai muun vastaavan syyn vuoksi.

Lapselle on kuitenkin järjestettävä varhaiskasvatusta kokopäiväisesti, jos se on tarpeen lapsen kehityksen, tuen tarpeen tai perheen olosuhteiden takia taikka se on muutoin lapsen edun mukaista. Lapsen vanhempien tai muiden huoltajien on kunnan päättämin määräajoin esitettävä selvitys 1 momentissa säädettyä laajemman varhaiskasvatuksen edellytyksistä. Lisäksi kunta voi perustellusta syystä muutoinkin edellyttää mainitun selvityksen esittämistä. Lapsen vanhempien tai muiden huoltajien tulee ilmoittaa kunnalle varhaiskasvatusoikeuden laajuuteen vaikuttavissa seikoissa tapahtuvista olennaisista muutoksista viipymättä saatuaan niistä tiedon.

Edellä tarkoitetun lapsen vanhemmilla tai muilla huoltajilla, jotka eivät valitse kunnan järjestämää tämän pykälän mukaista varhaiskasvatuspaikkaa, on lapsen muulla tavalla tapahtuvan hoidon tai varhaiskasvatuksen järjestämiseksi oikeus lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) mukaiseen tukeen mainitussa laissa tarkemmin säädettyällä tavalla. Lapsen vanhempien tai muiden huoltajien, jotka haluavat lapselle tämän pykälän mukaisen varhaiskasvatuspaikan, on tehtävä sitä koskeva hakemus määräajassa ennen kuin lapsi tarvitsee paikan. Varhaiskasvatusta on mahdollisuuksien mukaan järjestettävä lapsen vanhempien tai muiden huoltajien toivomassa muodossa.

### **5.1 Varhaiskasvatuspaikan järjestämisaika 4 kuukautta tai 2 viikkoa**

Varhaiskasvatuspaikan järjestämisen aikarajat kunnalle määritellään päivähoitoasetuksessa: lapsen vanhempien tai muiden huoltajien, jotka haluavat lapselle lasten varhaiskasvatuslain 11 a §:n mukaisen varhaiskasvatuspaikan, on tehtävä sitä koskeva hakemus viimeistään neljä kuukautta ennen kuin lapsi tarvitsee varhaiskasvatuspaikan.

Mikäli varhaiskasvatustarve kuitenkin johtuu työllistymisestä, opinnoista tai koulutuksesta eikä tarpeen alkamisajankohta ole ennakoitavissa, on paikkaa haettava niin pian kuin mahdollista, kuitenkin viimeistään kaksi viikkoa ennen kuin lapsi sitä tarvitsee. Tällöin pyydetään asiakkaalta nähtäväksi kurssivahvistus tai opiskelun alkamisen osoittava todistus.

Kun lapsen huoltajilla on yhteishuoltajuus ja lapsi asuu vuoroviikoin eri huoltajan luona, järjestetään varhaiskasvatuspaikka ensisijaisesti lapsen lähivanhemman (päämiehen) kotiosoitteen mukaisen oppilaaksiottoalueen varhaiskasvatuspaikasta. Lapsen varhaiskasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi lapselle osoitetaan Lappeenrannassa vain yksi varhaiskasvatuspaikka. Poikkeuksena tästä on tilanne, jossa lapsi tarvitsee toisen vanhemman työstä johtuen laajennettua tai vuorohoitoa. Tällöin lapsella voi olla päiväaikainen varhaiskasvatuspaikka sekä laajennettu tai vuorohoitopaikka niinä päivinä, kun lapsi sitä tarvitsee.

## **5.2 Isyysvapaa**

Isyysvapaa muuttui 1.1.2013 alkaen. Uusi isyysvapaa koskee niitä perheitä, joissa äitiysraha tai adoptioerheissä vanhempainraha on alkanut 1.1.2013 jälkeen. Isyysvapaan voi pitää kunnes lapsi täyttää 2 vuotta tai ennen kuin adoptiolapsen hoitoon ottamisesta on kulunut 2 vuotta. Lapsi on voinut aloittaa varhaiskasvatuksen ennen isyysvapaan pitämistä.

Lapsella ei ole varhaiskasvatusoikeutta isyysvapaan aikana, eikä näin ollen maksuakaan. Varhaiskasvatuspaikka säilyy isyysvapaan ajan. Perheen muut lapset voivat olla varhaiskasvatuksessa isyysvapaan aikana.

Oikeus samaan varhaiskasvatuspaikkaan säilyy, vaikka lapsi ei ole varhaiskasvatuksessa sairausvakuutuslain 9 luvun 7 §:ssä tarkoitettujen isyysrahajaksojen ajan. Isyysrahajaksoista johtuvasta poissaolosta on ilmoitettava varhaiskasvatuspaikkaan viimeistään kaksi viikkoa ennen sen suunniteltua aloittamispäivää.

## **5.3 Varhaiskasvatusoikeus lapsella enintään 20 h viikossa**

Varhaiskasvatuslain mukaan jokaisella lapsella on oikeus 20 h/vko varhaiskasvatukseen 1.8.2016 alkaen. Niillä huoltajilla, joiden lapsilla on lain mukaan oikeus 20 viikkotunnin pituiseen varhaiskasvatukseen, on oikeus valita lapselleen joko osapäiväinen tai osaviikkoinen varhaiskasvatus. Palveluvalikossa tulee olla tarjolla sekä osapäiväistä että osaviikkoista varhaiskasvatusta.

Lapsella on mahdollisuus osallistua vanhempien tai muiden huoltajien päätöksen mukaisesti joko osapäiväiseen tai osaviikkoiseen varhaiskasvatukseen. Lappeenrannassa tämä tarkoittaa sitä, että lasten huoltajat voivat valita viikon jokaiselle arkipäivälle neljä tuntia varhaiskasvatusta (=osapäiväinen varhaiskasvatus) tai kaksi kahdeksantuntista ja yhden neljätuntisen varhaiskasvatuspäivän (=osaviikkoinen varhaiskasvatus). Varhaiskasvatuksen järjestäjä osoittaa lapsikohtaisen varhaiskasvatusajan.

Sairaus- ja muut poissaolot eivät siirrä kyseisen viikon varhaiskasvatuspäiviä vaan ne jäävät poissaolon alle.

Silloin kun lapsen huoltajuus on järjestetty yhteishuoltajuutena ja lapsi asuu vuoroviikoin huoltajiensa luona, voi lapsen varhaiskasvatusoikeus vaihdella 11 a §:n mukaisesti huoltajien olosuhteista riippuen. Esimerkiksi jos toinen huoltajista on hoitovapaalla ja toinen työssä kokoaikaisesti niin lapsella on hoitovapaalla olevan vanhemman luona asuessaan 20 tunnin viikoittainen varhaiskasvatusoikeus. Kokoaikatyössä käyvän huoltajan luona asuessaan on lapsella oikeus 20 tuntia laajempaan varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatus järjestetään kuitenkin samassa varhaiskasvatusyksikössä.

#### **5.4 Varhaiskasvatuksen järjestäminen lapsille, joille haetaan laajempaa oikeutta kuin 20 tuntia viikossa**

Huoltajat voivat hakea subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden piiriin kuuluvalla lapselle oikeutta laajempaan kuin 20 viikkotunnin osa-aikaiseen varhaiskasvatukseen esittämällä selvityksen laajemman tai kokopäiväisen varhaiskasvatuksen edellytyksistä. Kunta voi perustellusta syystä muutoinkin edellyttää mainitun selvityksen esittämistä. 20 tuntia viikossa laajempaa varhaiskasvatusoikeutta haetaan varhaiskasvatushakemuksella joko Lappeenrannan kotisivujen kautta tai silloin kun internetyhteyttä ei ole paperihakemuksella, joita saa kaupungintalolta asiakaspalvelu Winkistä. Varhaiskasvatushakemuksen lisätietokohtaan kirjataan, miksi laajempaa oikeutta haetaan.

Kun laajemman varhaiskasvatuksen tarvetta perustellaan lapsen kehityksellä, tuen tarpeella tai perheen olosuhteilla tai muulla lapsen edulla, tarjoaa moniammatillisesti toteutettu selvitystilanne mahdollisuuden perhekohtaiseen moniammatillisen tuentarpeen arviointiin (interventioon) matalan kynnyksen periaatteella. Varhaiskasvatuksen ohella perhettä ja lasta voidaan tukea myös muilla sosiaali- ja terveystalouksilla, joita ovat mm. perhetyö, lasten ja nuorten talon palvelut, erikoissairaanhoidon tuki tai terapiat. Näin lapsen kasvuolosuhteisiin voidaan vaikuttaa myös muilla tarkoituksenmukaisilla keinoilla kuin osoittamalla lapselle 20 tuntia laajempaa varhaiskasvatusta.



Hakemuksen vastaanottava päiväkodinjohtaja, ostopalveluohjaaja tai perhepäivähoidonohjaaja kutsuu huoltajat yhdessä moniammatillisen työryhmän kanssa koolle miettimään lapsen ja perheen tarvitsemia palveluita. Päätös laajemmasta varhaiskasvatusoikeudesta tehdään moniammatillisen työryhmän näkemyksen perusteella. Moniammatillisessa työryhmässä voi olla huoltajien ja päiväkodin johtajan lisäksi esimerkiksi ryhmän lastentarhanopettaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, neuvolan perhetyöntekijä, lasten ja nuorten talon asiantuntija tai muu asiantuntija riippuen perheen tarpeista ja mahdollisesta olemassa olevasta hoito-/asiakaskontaktista.

### **5.5 Varhaiskasvatuksen järjestäminen lapsille, joilla on oikeus yli 20 tuntiin viikossa**

Varhaiskasvatuslain mukaan jokaisella lapsella on oikeus

- kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen, mikäli lapsen vanhemmat tai muut huoltajat työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitetulla tavalla työskentelevät kokoaikaisesti tai päätoimisesti opiskelevat, toimivat yrittäjänä tai ovat omassa työssä
- 20 tuntia laajempaan varhaiskasvatukseen siinä laajuudessa kuin se on tarpeellista lapsen vanhemman tai muun huoltajan osa-aikaisen tai väli-aikaisen työssäkäynnin, työllistymistä edistävään palveluun osallistumisen, kuntoutuksen tai muun vastaavan syyn vuoksi.
- osa-aikaiseen varhaiskasvatukseen silloin, kun lapsi osallistuu perusopetuslaissa tarkoitettuun esiopetukseen tai perusopetukseen ja lapsella on oikeus 20 tuntia laajempaan varhaiskasvatukseen
- samaan varhaiskasvatuspaikkaan päiväkodissa ja mahdollisuuksien mukaan perhepäivähoidossa, jos lapsen varhaiskasvatusaika muuttuu.

### **5.6 Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut**

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista on annettu erillinen ohje. Jokaiselle palvelualueelle on nimetty asiakasmaksusihteeri, joka neuvoo asiakkaita varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin liittyvissä kysymyksissä. Yhteystiedot löytyvät Lappeenrannan kaupungin/ kasvatus- ja opetustoimen kotisivuilta <http://www.lappeenranta.fi/fi/Palvelut/Kasvatus-ja-opetus/Varhaiskasvatus/Paivahoitomaksut>

Lapset kirjataan asiakastietojärjestelmään päiväkodeissa sekä perhepäivähoidossa Läsnä -sovelluksella saapuneiksi ja lähteneiksi. Lapsen katsotaan saapuneen päiväkotiin ja perhepäivähoitoon kun lapsi saatetaan kasvattajan luo. Lapsi katsotaan uloskirjatuksi päiväkodissa kun vanhempi saapuu päiväkotiin ja perhepäivähoidossa kun lapsi ja vanhempi lähtevät hoitajan luota.

## 6. Lasten hoidon vaihtoehdot, tukijärjestelmät sekä kunnan järjestämä varhaiskasvatus

Alle kouluikäisten lasten vanhemmilla on lakiin perustuva oikeus valita lasten hoidon järjestämisessä seuraavien vaihtoehtojen välillä:

### a) lapset hoidetaan kotona. Jos perheessä on alle 3-vuotias lapsi, voi perhe saada kotihoidon tukea.

Alle 3-vuotias lapsi ei tarvitse isoa lapsiryhmää ja eroa vanhemmistaan oppiakseen sosiaalisesti. Turvallinen kiintymyssuhde ja itsetunnon kehittyminen vaativat mahdollisimman pysyvät ja myönteiset ihmissuhteet sekä kahdenkeskistä aikaa. Siksi huoltajia kannustetaan hoitamaan lapsensa mahdollisuuksien mukaan kotona. Pienen sisaruksen hoitaminen yhdessä vanhemman kanssa tukee isomman sisaruksen myönteistä kehitystä, perheeseen kuulumisen tunnetta ja vähentää sisarkateutta.

### b) kunnan järjestämä varhaiskasvatuspaikka

Vähitellen lapsen kasvaessa hän alkaa kaivata enemmän leikkiseuraa ja kiinnostuu enemmän ympäröivästä maailmasta ja kaipaa oppimisen haasteita. Jos lapsen varhaiskasvatusoikeus on lain mukaan rajattu osa-aikaiseksi, hyötyy lapsi enemmän päivittäisestä ja säännöllisestä tavoitteelliseen osapäiväisestä toimintaan osallistumisesta esiopetuksen tapaan.

Yli kolmevuotiaalla sisaruksella tulee mahdollisuus olla perheen ja sisarusten kanssa suuremman osan päivittäisestä valvellaoloajastaan

Esiopetus on suunnitelmallista kasvatusta ja opetusta, joka liittyy kiinteästi sekä varhaiskasvatukseen että perusopetukseen.

### c) järjestää varhaiskasvatus yksityisen hoidon tuella (yksityinen varhaiskasvatuspaikka tai palkattu lastenhoitaja kotona)

Perheelle maksetaan yksityisen hoidon tukea lasten yksityisen hoidon tuesta annetun lain mukaisesti. Lappeenranta maksaa myös yksityisen hoidon kuntalisää. Silloin, kun lapsen varhaiskasvatusoikeus on 20 tuntia viikossa, se on samassa suhteessa pienempi kuin lakisääteinen yksityisen hoidon tuki.

Lisä tietoja saa Kelasta <http://www.kela.fi/lapsiperheet>

## **6.1 Yksityinen perhepäivähoito**

Perheet voivat ostaa yksityisen perhepäivähoitopalvelun suoraan palveluntuottajalta ja kattaa osan hoitomaksusta yksityisen hoidon tuella. Kunta voi myös ostaa perheelle päivähoitopaikan yksityiseltä perhepäivähoitajalta. Ostopalveluperhepäivähoidossa asiakkaat ovat asiakassuhteessa Lappeenrannan kaupunkiin ja varhaiskasvatusmaksut määräytyvät samoin perustein kuin kunnallisessa perhepäivähoidossa olevilla asiakkailla.

## **7. Varhaiskasvatuspalvelut Lappeenrannassa**

Varhaiskasvatuslainsäädännön muutosten täytäntöönpanosta on päätetty Lappeenrannan kaupunginvaltuustossa 25.4.2016 seuraavasti:

1. Kaikille lapsille taataan oikeus varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 11a ja 11b § mukaisesti
2. Päivähoitoasetuksen 6 § mukainen lasten ja henkilökunnan suhdeluvun muutos (1:8) otetaan käyttöön vuorohoidossa. Muissa päiväkodeissa voidaan kokopäivähoidossa käyttää suhdelukua 1:8, jos se on tarpeen ko. päiväkotiin hakevien lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseksi tai jos se on tarpeen lapsen varhaiskasvatusoikeuden ja perheiden tarpeiden muuttuessa toimintavuoden aikana. Suhdelukua käytettäessä otetaan huomioon erityisen hoidon, tehostetun tuen ja kasvatuksen tarpeessa olevien lasten määrä sekä toimitilat.
3. Toimintavuoden 2016 - 2017 aikana selvitetään mahdollisuus kehittää laadukasta ja vetovoimaista (esim. musiikki, liikunta, kielet) maksutonta kerhotoimintaa.
4. Lisäksi kasvatus- ja opetuslautakunta on linjannut, että yhtenäisen kasvun polun turvaamiseksi lapset pyritään sijoittamaan varhaiskasvatukseen tarkoituksen mukaisella tavalla perusopetuksen oppilaaksiottoalueiden mukaisesti.

### **7.1 Varhaiskasvatusyksiköiden aukioloajat**

Lappeenrannan kaupungin päiväkodit sekä ostopalvelupäiväkodit ovat avoinna huoltajien etukäteen varaamien hoitoaikojen mukaisesti klo 6.00–17.30 välisenä aikana. Mikäli ensimmäinen hoitoaika on varattu klo 7.00 alkaen aukeaa päiväkotit tuolloin. Ensimmäisenä työvuoroon saapuvan työntekijän työaika alkaa ensimmäisen hoitoon tulevan lapsen etukäteen ilmoitetusta hoitoajasta.

Normaalia aukioloaikaa laajempaa hoitoa järjestetään Lauritsalan päiväkodissa maanantaista lauantaihin klo 5.00–21.30, Skinnarilan päiväkodin Liesharjun toimipisteessä maanantaista lauantaihin klo 5.30–21.30, Joutsenon päiväkodissa maanantaista sunnuntaihin klo 5.00–21.30, Ylämaan

päiväkodissa maanantaista perjantaihin klo 5.30–21.30 sekä ympärivuorokautista hoitoa tarjoavassa Keltun päiväkodissa. Aukioloajat määrittyvät asiakkaiden etukäteen varaamien hoitoaikojen mukaan. Laajennettua hoitoa tarjoavien päiväkotien palvelun laajuutta tarkastellaan kysynnästä johtuen vuosittain ja niihin voi tulla muutoksia. Ylämaan päiväkodin tarjoama laajennettu hoito päättyy 31.7.2017.

## **7.2 Vuorohoidon järjestämisen periaatteet**

Vuorohoidolla tarkoitetaan tässä yhteydessä huoltajien työstä johtuvaa tarvetta sekä lapsen ympärivuorokautiseen hoitoon että päiväkodin normaalien aukioloaikojen (6.30–17) ulkopuolelle ulottuvaa laajennetun hoidon tarvetta. Lapsella ei ole subjektiivista oikeutta vuorohoitoon, vaan haettaessa lapselle vuorohoitopaikkaa tulee asiakkaan esittää selvitys työaikaan/opiskeluun perustuvasta vuorohoidon tarpeesta.

Vuorohoitoyksiköissä haasteena on ollut henkilökunnan määrän oikea mitoittaminen suhteessa lasten lukumäärään. Tästä syystä vuorohoitoon edellytetään etukäteisvarausta. Lasten turvallisen ja hyvän hoidon edellytys on, että heitä on hoitamassa riittävä määrä aikuisia. Toisaalta kaupungin talouden näkökulmasta vuorohoitoa ei ole mahdollista resursoida niin, että henkilökuntaa olisi varattu enemmän kuin lasten lukumäärä edellyttää. Vuoro- ja laajennetuissa yksiköissä henkilökunnan työvuorot suunnitellaan vanhempien etukäteen lapselleen varaamien hoitoaikojen perusteella lasten lukumääriä vastaavaksi koko vuorokauden ajaksi. Erityisen tärkeää henkilöstön työvuorojen suunnittelussa on tietää lasten ilta – ja viikonloppuhoidon tarve.

Jos lapsia tuodaan ilmoitettua aikaisemmin hoitoon tai haetaan ilmoitettua myöhemmin, ei henkilökuntaa välttämättä ole varattu riittävästi. Siksi on tärkeää, että vanhemmat varaavat lapselle hoitoajat vain työstä johtuviin tarpeisiin. Vuorohoitoa ei ole tarkoitettu vastaamaan vanhempien vapaa-ajan lastenhoitotarpeisiin. Lapsen hoitoaika on vanhemman työssäoloaika ja kohtuullinen työmatka-aika sekä yövuorojen jälkeinen lepoaika pääsääntöisesti noin klo 15 asti. Henkilökunnan työvuorolista on vahvistettava viimeistään viikkoa ennen sen alkamista, joten myös hoitovuorot pitää olla tiedossa hyvissä ajoin.

Poikkeustapauksissa lapsella voi olla kaksi hoitopaikkaa silloin kun lapsi satunnaisesti tarvitsee laajennettua- tai vuorohoitoa. Näissä tapauksissa varhaiskasvatus järjestetään pääsääntöisesti normaaliaukioloajan päiväkodeissa.

Kuten vuoro- myös laajennettu hoito on tarkoitettu niille lapsille, joiden huoltajien työajasta johtuen varhaiskasvatusaika ulottuu laajemmalle ajalle kuin maanantaista perjantaihin klo 6-17.30. Mikäli huoltajien työaika muuttuu eikä laajennetulle/vuorohoidolle ole enää tarvetta, voidaan lapselle osoittaa toinen varhaiskasvatuspaikka.

### **Laajennetun hoidon järjestäminen, esiopetusikäiset**

Laajennettua ja vuorohoitoa tarvitsevilla esiopetusikäisillä lapsilla saattaa olla useampia kasvu- ja oppimisympäristöjä. On tilanteita, joissa lapsi käy esiopetusta ensisijaisessa esiopetuspaikassa, mutta käyttää vuoro- tai laajennetun hoidon tarpeen mukaisesti etukäteen sovitusti myös vuorohoitoa.

### **7.3 Hoitoaikojen ilmoittaminen**

Syyskuussa 2016 otetaan varhaiskasvatuksessa käyttöön sähköinen hoitoaikavaraus. Huoltajat ilmoittavat etukäteen sähköisesti lasten hoitoajat kaupungin kotisivujen kautta varhaiskasvatuksen verkkopalvelussa.

### **7.4 Sairaalan lapsen palaaminen varhaiskasvatukseen**

Lappeenrannan kaupungissa ohjeena toimii sosiaali- ja terveysministeriön Infektioriskin vähentäminen päivähoitossa opas. Julkaisun pysyvä osoite on <http://urn.fi/URN:ISBN:952-00-1903-0>

Lapsi voi joutua palaamaan päiväkotiin esimerkiksi kipsi raajassa. Tällöin tilannekohtaisesti harkiten voidaan lapselle tarvittaessa järjestää määräajaksi avustaja, kunnes tilanne palautuu ennalleen.

### **7.5 Kolmiportainen tuki varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa**

Lappeenrannan kaupungin varhaiskasvatuksessa on käytössä lapsen tukemiseen tuen kolmiportaisuus: yleinen tuki, tehostettu tuki ja erityinen tuki.

Varhaiskasvatuksen toimintatapoihin kuuluu ottaa lasta koskevat huolen asiat puheeksi huoltajan kanssa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Yhteistyössä huoltajan, lapsen kasvusta ja oppimisesta vastaavan lastentarhanopettajan sekä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa rakennetaan lapselle ja perheelle tukipolkuja. Huoltajan luvalla varhaiskasvatuksesta voidaan olla yhteydessä neuvolaan ja miettiä tukitoimia yhdessä lapsen ja perheen parhaaksi.

Mikäli nämä toimet eivät riitä täytetään varhaiskasvatuksessa yhdessä huoltajan kanssa yhteistyölomake ja ollaan yhteydessä Lasten ja nuorten taloon <http://www.eksote.fi/toimipisteet/lasten-ja-nuorten-talot/Sivut/default.aspx>

### **7.6 Varhaiskasvatuksen Wilma**

Wilmaa tullaan käyttämään esiopetuksen lisäksi myös varhaiskasvatusikäisten lasten asiakirjojen hallinnassa.

## **8. Esiopetus**

Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Lisäksi kunta on velvollinen järjestämään oppivelvollisuuden alkamisvuonna esiopetusta 25 §:n 2 momentissa tarkoitetun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville lapsille ja niille lapsille, jotka 27 §:n mukaisesti aloittavat perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin. Kunta voi järjestää tässä laissa tarkoitetut palvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa taikka hankkia ne 7 tai 8 §:ssä tarkoitetulta perusopetuksen järjestäjältä. Kunta voi hankkia esiopetuspalvelut myös muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta.

### **8.1 Esiopetuksen järjestäminen Lappeenrannassa**

Kuten varhaiskasvatuksessa myös esiopetuksessa olevan lapsen ensisijainen esiopetuspaikka määrittyy kotiosoitteen mukaisen lähikoulun perusteella tai toissijaisesti lautakunnan päättämällä tavalla. Tällä jatkumolla halutaan tukea lapsen yhtenäistä oppimispolkua varhaiskasvatuksesta esiopetuksen kautta perusopetukseen ja samalla vahvistaa lapsen lähiympäristön merkitystä kasvun ja oppimisen tukijana. Yksityisestä päiväkodista/ostopalvelupäiväkodista esiopetukseen siirtyvien ensisijainen esiopetuspaikka määrittyy kotiosoitteen mukaan.

### **8.2 Esiopetusaika**

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätöksellä esiopetusta tarjotaan perusopetuksen työpäivinä klo 8.30–12.30. Esiopetusaika voi olla myös joku muu, mikäli se on esiopetusryhmän toiminnan kannalta tarpeenmukaista.

### **8.3 Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus**

Varhaiskasvatuslain mukaan jokaisella lapsella on oikeus

- osa-aikaiseen varhaiskasvatukseen silloin, kun lapsi osallistuu perusopetuslaissa tarkoitettuun esiopetukseen tai perusopetukseen ja lapsella on oikeus 20 tuntia laajempaan varhaiskasvatukseen

## **9. Varhaiskasvatushakemusten käsittely ja paikan järjestäminen**

Varhaiskasvatuksessa lapsen kotiosoite määrittelee sen palvelualueen, jolta varhaiskasvatuspaikka pyritään ensisijaisesti järjestämään. Samalla periaatteella määrittyy myöhemmin myös lapsen lähikoulu perusopetuksessa. Varhaiskasvatuksen palvelualueiden esimiehet vastaavat varhaiskasvatushakuprosessiin liittyvistä toimenpiteistä yhdessä alueensa esimiesten kanssa. Asiakas voi hakea varhaiskasvatuspaikkaa myös muulta kuin oman kotiosoitteen mukaiselta palvelualueelta. Lapsi voidaan ottaa toiselle palvelualueelle, mikäli siellä on vapaita paikkoja.

Esimies siitä yksiköstä, joka on hakemuksen ensimmäisenä hakutoiveena ottaa asiakkaaseen yhteyttä. Hän on hakemuksen ensisijainen käsittelijä. Jos asiakas hakee varhaiskasvatuspaikkaa vähintään 4 kuukautta ennen paikkatarvetta, niin yksikön esimies ilmoittaa asiakkaalle sähköpostitse tai puhelimitse, milloin asia tulee käsittelyyn sekä milloin perheeseen tullaan ottamaan uudelleen yhteyttä. Yksikön esimies pitää asiakkaat tietoisina, miten hoitopaikan järjestely etenee. Hakemuksessa ilmoitetut tiedot tarkastetaan asiakkaan kanssa ennen päätöksen tekoa.

Mikäli varhaiskasvatuspaikka järjestyy muusta yksiköstä tai toiselta palvelualueelta kuin mihin asiakas on hakutoiveen laittanut, ilmoittaa hakemuksen käsittelijänä toimiva esimies tästä asiakkaalle ja kertoo miten asiassa edetään. Niiden lasten osalta, joiden hakemuksesta ilmenee mahdollinen tehostetun tai erityisen tuen tarve, tulee hakemuksen käsittelijän ottaa yhteyttä lapsen kotiosoitteen mukaisen alueen varhaiskasvatuksen erityisopettajaan mahdollisia alustavia toimenpiteitä varten (esimerkiksi kotikäynti).

Päiväkodin johtaja ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja sopivat yhdessä asiakkaan kanssa miten asiassa edetään.

### **9.1 Varhaiskasvatuspaikan järjestäminen**

Haettaessa varhaiskasvatuspaikkaa muuna aikana kuin helmikuussa olevan keskitetyn haun yhteydessä, eikä perheen toivomasta ensisijaisesta hoitopaikasta löydy vapaata paikkaa, käsitellään hakemus varhaiskasvatuksen palvelualueiden aluekokouksissa/johtoryhmissä. Kokouksissa kartoitetaan palvelualueen sen hetkinen hakijatilanne sekä se missä yksiköissä on vapaita paikkoja. Samalla sovitaan yhteydenotoista perheisiin.

### **9.2 Varhaiskasvatuspäätöksen alkamispäivämäärä ja varhaiskasvatuslaajuus**

Ennen varhaiskasvatuspäätöksen valmistelua Efficaan varmistetaan asiakkaalta päätökseen kirjattava varhaiskasvatuksen alkamispäivämäärä sekä varhaiskasvatusoikeuden laajuus. Varhaiskasvatuspäätökseen kirjattua aloittamispäivämäärää ei voi enää päätöksen teon jälkeen myöhentää ja varhaiskasvatusmaksu alkaa kertyä siitä päivästä, kun varhaiskasvatuspäätös on tehty alkamaan. Lapsen ja vanhempien yhteinen tutustumisjakso uuteen varhaiskasvatuspaikkaan ennen varhaiskasvatuksen aloittamista on maksuton. Tarvittaessa varhaiskasvatuksen aloittamista voidaan aikaistaa ns. tynkätöskäytöksellä, joka tehdään todellisen alkamispäivän ja alkuperäisessä päätöksessä olevan päivämäärän välille. Varhaiskasvatuslaajuus määritellään varhaiskasvatuslain 11 a §:n mukaisesti.

### **9.3 Effican muistilappu**

Varhaiskasvatus- ja esiopetushakemusten käsittelijät käyttävät Effica -järjestelmän muistilapputoimintoa. Muistilapulle kirjataan aina:

- asian käsittelyn päivämäärä, käsitelty asia lyhyesti sekä asiaa hoitaneen esimiehen nimikirjaimet
- asiakkaiden kanssa käydyt puhelinkeskustelut tai sähköpostittelut, yhdessä sovitut asiat
- mikäli varhaiskasvatus- tai esiopetuspaikka irtisanotaan
- mikäli asiakas ei ota tarjottua varhaiskasvatus- tai esiopetuspaikkaa vastaan



#### **9.4 Varhaiskasvatuspaikkaan liittyvät järjestelyt yli palvelualue rajojen**

Varhaiskasvatuksen palvelualueiden esimiehet vastaavat tarvittaessa yli palvelualue rajojen tapahtuvasta varhaiskasvatuspaikkajärjestelystä. Asiakkaiden ei tarvitse ottaa yhteyttä muihin päiväkoteihin tai perhepäivähoidonohjaajiin, vaan hakemuksen ensimmäisenä vastaanottanut esimies siirtää hakemuksen asiakkaan kanssa sovitun mukaisesti joko toiselle esimiehelle omalla alueellaan tai oman alueensa alue-esimiehelle, joka siirtää hakemuksen tarvittaessa toisen palvelualueen esimiehelle varhaiskasvatuspaikkajärjestelyjen jatkotoimenpiteitä varten.

#### **9.5 Vieraspaiikkakuntalaisen lapsen ottaminen varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen**

Paikkakunnalle muuttavalle lapselle päätös varhaiskasvatuksesta voidaan tehdä, kun perheen kotikunnaksi on päivittynyt Väestötietojärjestelmään Lappeenranta. Lappeenrannan kaupungin kasvatusta ja opetustoimen toimintasäännön 8§ mukaan varhaiskasvatusjohtaja päättää vieraspaiikkakuntalaisen lapsen ottamisesta varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen.

#### **9.6 Varhaiskasvatuspaikan irtisanominen**

Mikäli lapsen varhaiskasvatuspaikka irtisanotaan kesän ajaksi ja huoltajat hakevat varhaiskasvatuspaikkaa uudelleen, noudatetaan hoitopaikkajärjestelyssä 4 kuukauden järjestelyaikaa. Varhaiskasvatuspaikan irtisanomisista syntyvät vapautuvat paikat täytetään kiireellisyysjärjestyksessä. Varhaiskasvatuspaikkojen järjestelyajat ovat päivähoitoasetuksen (1973/239) määrittelemiä enimmäisaikoja (eli mikäli vapaa varhaiskasvatuspaikka on olemassa, annetaan se käyttöön). Liitteessä 1 on lisätietoja varhaiskasvatuspaikan irtisanomisesta.

### **10. Ateriat varhaiskasvatuksen aikana sekä vuorohoidossa**

Lappeenrannassa noudatetaan valtakunnallisia ravitsemussuosituksia. Päiväkodissa lapselle tarjotaan lapsen varhaiskasvatusaikaan sisältyvät ateriat. Jos lapsen varhaiskasvatus tapahtuu laajennetussa tai vuorohoidossa tarjotaan päivällinen niille lapsille joiden hoitoaika jatkuu klo 17.30 jälkeen.

## **11. Poikkeavat aukioloajat**

### **11.1 Kesäkeskeytys ja kesätoiminta**

Kaikki pidemmät arkipyhät (pääsiäinen, joulun aika/vuoden vaihde, kesälomakausi) on syytä suunnitella palvelualueittain hyvissä ajoin, ennakoivasti. Asiakkaita informoidaan poikkeusjärjestelyistä hyvissä ajoin Wilman kautta.

Kesäkeskeytyksen aikana avoinna olevista yksiköistä päätetään varhaiskasvatuksen johtoryhmän kokouksessa vuosittain helmi-maaliskuun aikana. Perheitä informoidaan kesätoiminnan järjestämisestä ja toiminnan luonteesta erikseen laadittavalla tiedotteella peda.netissä. Lappeenrannan kaupunki on ottanut käyttöön vuonna 2015 sähköisen kesälomakyselyn asiakkaille.

Päiväkodeissa ja erityisesti kesätoiminnassa henkilöstöllä on käytössä nimeulalat. Lisäksi lapsiryhmässä työskentelevän henkilöstön nimitiedot on kesätoiminnan ajan viikoittain esillä ryhmän tiloissa huoltajien nähtävänä.

### **11.2 Päiväkodin suunnittelupäivä**

Päiväkodit pitävät kerran vuodessa henkilöstölleen suunnittelupäivän. Kyseisen vanhemmille etukäteen ilmoitettuna päivänä päiväkotitoiminta on suljettu. Mikäli lapsi tarvitsee varhaiskasvatusta kyseisenä päivänä, järjestetään se toisessa päiväkodissa. Maksuohjeen mukaisesti ko. päivää ei hyvitetä varhaiskasvatusmaksussa, vaikka lapsi ei käyttäisi kyseisenä päivänä muuta varhaiskasvatuspaikkaa.

## **12. Palvelun järjestäminen kunnallisessa perhepäivähoidossa, ostopalveluna sekä avoimet varhaiskasvatuspalvelut**

### **12.1 Kunnallinen perhepäivähoito**

Perhepäivähoitoa toteutetaan seuraavissa muodoissa:

- perhepäivähoitajan kodissa tapahtuva perhepäivähoito
- ryhmäperhepäivähoito
- lasten omassa kodissa tapahtuva perhepäivähoito

## **Perhepäivähoito hoitajan kodissa**

Perhepäivähoito hoitajan kodissa on yksityiskodissa tapahtuvaa varhaiskasvatusta, jossa lasten hoitamisen ja kasvattamisen lisäksi perhepäivähoitaja valmistaa myös lasten ruuat.

Perhepäivähoitokodin toiminta-aika muodostuu lapsen todellisen hoidon tarpeista pääsääntöisesti klo 6.30 – 17.00 välillä. Perhepäivähoidossa ei tarjota laajennettua hoitoa eikä vuorohoitoa. Koska perhepäivähoitajien työaika vaihtelee lasten hoitoajoista ja eri lasten hoitoaikojen yhdistelmistä riippuen, myös hoitajille kertyvien tasoitusvapaapäivien määrä vaihtelee. Perhepäivähoitajien työaika tasoitetaan puolen vuoden jaksoissa siten, että uusi jakso alkaa aina noin tammikuun ja heinäkuun alusta. Pitkä tasoitusjakso helpottaa lasten varahoitojärjestelyjä, koska tasoitusvapaapäivien valinnassa voidaan ottaa joustavammin huomioon lasten vaihteleva päivähoidon tarve ja lasten vanhempien lomat. Perhepäivähoitajien työvuoroluetteloihin suunniteltujen työaikojen toteutumiseksi toivotaan, että vanhemmat ilmoittavat perhepäivähoitajalle lasten hoitoajoista sekä niihin tulevista muutoksista mahdollisimman pian. Hoitaja tarvitsee etukäteen tiedon työpäivänsä päättymisajasta.

Perhepäivähoitaja voi hoitaa omassa kodissaan enintään neljää alle kouluikäistä lasta perhepäivähoitajan omat alle kouluikäiset lapset mukaan lukien. Tämän lisäksi ryhmässä voi olla hoidossa yksi osapäivähoitoa tarvitseva esikoululainen tai koululainen. Perhepäivähoidon pieni ryhmäkoko antaa mahdollisuuden lasten yksilölliseen huomioimiseen ja läheiseen yhteistyöhön vanhempien kanssa.

Perhepäivähoitajat tekevät yhteistyötä alueensa muiden hoitajien kanssa lapsiryhmän tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan.

## **Ryhmäperhepäivähoito**

Ryhmäperhepäivähoidossa voi kaksi hoitajaa hoitaa samanaikaisesti enintään kahdeksaa alle kouluikäistä lasta, sekä näiden lisäksi osapäiväisesti kahta esikoululaista tai koululaista. Mikäli hoitajia on kolme, hoidossa voi olla samanaikaisesti enintään 12 lasta.

Ryhmäperhepäiväkodin toiminta-aika on pääsääntöisesti klo 7.00 – 17.00 välillä. Ryhmäperhepäivähoidossa ei tarjota laajennettua hoitoa eikä vuorohoitoa.

### **Lasten omassa kodissa tapahtuva perhepäivähoito**

Joskus perhepäivähoitoa voidaan toteuttaa myös lasten omassa kodissa. Toiminta voi olla joko yhdessä tai useammassa perheessä tapahtuvaa. Toiminta edellyttää hyvää yhteistyötä ja joustavuutta kaikilta osapuolilta. Ruokatarvikkeiden hankinnasta vastaa vuorollaan aina se perhe, jonka kodissa toiminta tapahtuu. Silloin kun hoitorenkaassa on mukana useampi kuin yksi perhe, saavat perheet kustannuskorvauksen kodissaan toteutettujen hoitopäivien osalta kaikista lapsista.

### **Varhaiskasvatuspaikka hoitajan poissaolojen aikana**

Jokaiselle lapselle sovitaan tarvittaessa varhaiskasvatuspaikka hoitajan vuosilomien, tasoittumisvapaiden ja muiden vapaiden ajaksi. Varajärjestelynä on ensisijaisesti päiväkotit tai ryhmäperhepäiväkoti, joskus myös toinen perhepäivähoitaja.

Toiveena on, että perheet käyvät hyvissä ajoin etukäteen tutustumassa varahoitopaikkaan ennen ensimmäistä hoitopäivää (vrt. tutustumiskäytänteet).

Varhaiskasvatusmaksua ei peritä hoitajan tai lapsen kotona järjestettävästä perhepäivähoidosta, jos lapsi ei käytä varahoitoa hoitajansa poissaolon aikana. Maksuohjeessa on tarkemmat ohjeet maksuhyvityksiin.

## **12.2 Ostopalvelupäiväkodit**

Lappeenrannan kaupunki voi ostaa ostopalveluna varhaiskasvatusta ja esiopetusta neljältä yksityiseltä päiväkodilta: Steinerpäiväkoti Tontuntuvalta, Tirikan päiväkodilta, kristilliseltä päiväkotit Omenapuulta sekä Touhula Liikuntapäiväkodeilta (Touhula Tirilä). Asiakkaat ostopalvelupäiväkoteihin ottaa ostopalveluohjaaja, joka myös kaupungin viranomaisena ohjaa, neuvoo ja valvoo yksityisten päiväkotien toimintaa.

Ostopalvelupäiväkotien asiakkaat ovat asiakassuhteessa Lappeenrannan kaupunkiin ja varhaiskasvatusmaksut määräytyvät samoin perustein kuin kunnallisissa varhaiskasvatusyksiköissä olevilla asiakkailla. Varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluiden ostaminen kilpailutetaan hankintalain mukaisesti ennen sopimuskauden päättymistä.

Lisätietoja antaa tarvittaessa ostopalveluohjaaja Anu Lindgren.

### **12.3 Avoimet varhaiskasvatuspalvelut (avoin päiväkotiki ja leikkikerhot)**

Avoimet varhaiskasvatuspalvelut tarjoavat ohjattua toimintaa lapsille ja lapsiperheille avoimissa päiväkodeissa ja leikkikerhoissa täydentäen muita varhaiskasvatuksen toimintamuotoja. Avoimet päiväkodit ja leikkikerhot toimivat Sammonlahdessa, Leirissä ja Lauritsalassa. Toiminta on maksutonta ja tarkoitettu kunnallisen ja kunnan tukeman varhaiskasvatuksen ulkopuolella oleville alle kouluikäisille lapsille, heidän vanhemmilleen ja hoitajilleen.

#### **Avoim päiväkoti**

Avoimien päiväkotien toiminta pyrkii tukemaan lapsen kehitystä sekä vanhempia ja hoitajia heidän kasvatustyössään. Avoin päiväkoti on lapsiperheiden kohtaamispaikka, jossa perheillä on mahdollisuus tutustua toisiin samanlaisessa elämäntilanteessa oleviin perheisiin ja saada vertaisryhmän kasvatuksellista tukea. Avoimessa päiväkodissa toimitaan yhdessä: leikitään, lauletaan, askarrellaan, maalataan, leivotaan, tehdään retkiä yms. Yhteisten toimintahetkien ja vapaan leikin lomassa on mahdollisuus keskusteluun ja vuorovaikutukseen toisten aikuisten ja henkilökunnan kanssa. Avoimessa päiväkodissa kaikki aikuiset toimivat yhdessä lasten kanssa, mutta päävastuu lapsesta on mukana olevalla aikuisella.

Avoimen päiväkodin toimintaan osallistuminen ei edellytä ennakoilmoittautumista. Toimipisteitä on kolme eri puolilla kaupunkia. Jokaisessa toimipisteessä työskentelee lastentarhanopettaja ja lastenhoitaja. Kävijöitä suositellaan valitsemaan yksi avoin päiväkoti, jota he pääsääntöisesti käyttävät.

#### **Leikkikerho (3-5 -vuotiaalle)**

Leikkikerhoihin haetaan leikkikerhohakemuksella ja kerhot on tarkoitettu yli 3-vuotiaille. Leikkikerhon tavoitteena on tarjota lapselle monipuolista ohjattua toimintaa, totuttaa lasta toimimaan ryhmässä, herättää myönteistä suhtautumista uuden oppimiseen, tukea lapsen itsenäistymistä ja itsetunnon kehittymistä sekä tukea perheiden kasvatustyötä. Kerhossa ollaan ilman vanhempia 2,5-3 tuntia päivässä kahtena päivänä viikossa. Ryhmäkoko on 15 -20 lasta. Kerhotoimintaan osallistuminen on maksutonta ja se on tarkoitettu kaikille sekä kunnallisen että kunnan tukeman varhaiskasvatuksen ulkopuolella oleville alle kouluikäisille lapsille.

Toimipisteitä on kolme eri puolilla kaupunkia. Jokaisessa toimipisteessä työskentelee lastentarhanopettaja ja lastenhoitaja.

Leikkikerhoihin haku noudattaa esiopetukseen hakemisen aikataulua. Lapset valitaan leikkikerhoon ikäjärjestyksessä vanhimmasta nuorimpaan. Leikkikerhoon valituille lähetetään päätös leikkikerhopaikasta. Kesken toimintakautta vapautuvat paikat täytetään lasten ikäjärjestyksen mukaan jonossa olevista lapsista.

**Lisätietoja:**

**Sammonlahden avoin päiväkoti ja leikkikerho** puh. 040 130 9139  
Sammonlahden päiväkodin johtaja Sari Salo, puh. 040 570 4952

**Leirin avoin päiväkoti ja leikkikerho** puh. 040 130 9096  
Kesämäen päiväkodin johtaja Saira Yläne-Korhonen, puh. 040 140 8024

**Lauritsalan avoin päiväkoti ja leikkikerho** puh. 040 130 9230  
Lauritsalan päiväkodin johtaja Riikka Räihä, puh. 040 183 4452

### **13. Asiakaspalaute ja sen käsittely**

Asiakkaiden toivotaan antavan vahvistavaa ja korjaavaa palautetta ensisijaisesti varhaiskasvatuspaikassa. Asiakaspalautetta voi antaa myös sähköpostitse sekä Lappeenrannan kaupungin sähköisen palautejärjestelmän kautta osoitteessa:  
<https://epalvelu.lappeenranta.fi/eFeedback/fi/Feedback/10-Opetus%20ja%20varhaiskasvatus>  
Palautejärjestelmän kautta annettuun palautteeseen pyritään vastaamaan kolmen arkipäivän sisällä.



## LIITE 1 VARHAISKASVATUSPAIKAN IRTISANOMINEN JA UUELLEEN HAKEMINEN

Lapsen varhaiskasvatuspaikka voidaan haluta perheen toimesta irtisanoa hoitovapaan vuoksi lyhyeksi aikaa. Huoltaja ei välttämättä jää palkattomalle hoitovapaalle, mutta haluaisi hyödyntää kotihoidontukea työn tai opiskelujen niin salliessa.

Kotihoidontukea voi saada vähintään kuukauden mittaiselle jaksolle. Jotta huoltajalla on oikeus kotihoidontukeen, ei lapsella voi olla voimassa olevaa sijoitusta varhaiskasvatuksessa.

### **Hoitopaikan irtisanomisessa ja uudelleen hakemisessa noudatetaan seuraavia periaatteita:**

- perheellä, jossa on alle 3-vuotias lapsi, oikeus pitää hoitovapaata
  - o oikeus kotihoidontukeen on silloin, kun lapsi ei ole kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Huoltajan ei ole välttämätöntä olla palkattomalla hoitovapaalla
- hoitotukijakson tulee kestää vähintään 1 kuukausi
- hoitotukijakson ajaksi varhaiskasvatuspaikka on irtisanottava. Uutta varhaiskasvatuspaikkaa ei voida taata samasta paikasta tai muusta ennalta sovitusta paikasta.
- uusi paikka järjestetään 4 kuukauden kuluessa varhaiskasvatushakemuksen jättämisestä
- uutta varhaiskasvatuspaikkaa voi hakea vasta, kun nykyinen paikka on irtisanottu. Muuten tulkitaan, että uutta päätöstä ei tarvita, koska on voimassa oleva varhaiskasvatussijoitus, jota ei ole irtisanottu päättymään
- koska uutta varhaiskasvatuspaikkaa pitää hakea vähintään 4 kuukautta ennen tarpeen alkua, lyhyen hoitotukijakson ollessa kyseessä uutta varhaiskasvatuspaikkaa pitää hakea ennen nykyisen varhaiskasvatussijoituksen päättymistä. Nykyinen sijoitus pitää kuitenkin irtisanoa ennen uuden hakemuksen käsittelyä. Päiväkodin johtaja merkitsee irtisanomisilmoituksen saapuneeksi (pvm) Effican muistiinpanoon (muistilapulle).
- nykyisen sijoituksen irtisanomisen ja uuden varhaiskasvatuspaikan haun voi tehdä samanaikaisesti
- nykyisen sijoituksen on oltava irtisanottu päättymään ennen uuden varhaiskasvatuspäätöksen tekemistä.
- nykyisen varhaiskasvatuspaikan irtisanomisen peruminen ei ole mahdollista. Jos varhaiskasvatustarve aikaistuu työllistymisen tai opiskelun aloittamisen vuoksi, tulee uusi hoitopaikka järjestää 2 viikon kuluessa
  - o jos huoltaja on esimerkiksi tyytymätön uuteen varhaiskasvatuspäätökseen ja haluaisi perua nykyisen hoitopaikan irtisanomisen, se ei ole mahdollista. Uusi varhaiskasvatuspaikka järjestetään 4 kuukauden sisällä hakemuksen jättämisestä.

Kun perhe haluaa vaihtaa varhaiskasvatuspaikkaa, on sovittu käytännöksi, että perhe tekee varhaiskasvatushakemuksen. Kun sijoitus ei katkea varhaiskasvatuspaikkojen vaihdon välillä, ei sijoitusta irtisanota eikä perheelle tehdä uutta varhaiskasvatuspäätöstä. Perheelle voidaan antaa kirjallinen sijoitusilmoitus.

## KASVATUS- JA OPETUSTOIMI